УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО УРЕГУЛЮВАННЯ НЕПРЯМИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОБМЕЖЕНЬ

ЛУПУ Адріан Корнелович - адвокат

DOI:10.32782/NP.2020.1.34

У статті досліджено адміністративно-правове регулювання таких видів непрямих антикорупційних обмежень як заборони на одержання пільг, послуг, майна та обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування шляхом детального аналізу їх теоретичних засад та практичного втілення в роботі Національного агентства з запобігання корупції.

Виокремлено легітимну мету непрямих антикорупційних обмежень: забезпечення ефективності, прозорості, інституційної спроможності та ефективності публічної служби, виконання її функцій; мінімізація умов, які сприяють вчиненню корупційних правопорушень шляхом створення формальних, процесуальних бар'єрів; підвищення антикорупційної культури та етики публічних осіб та державних службовців; усунення факторів виникненням конфлікту інтересів, які можуть ініціювати ризики неправомірного використання службової інформації, зв'язків із колишніми колегами стосовно конкретного приватного суб'єкта для покращення його становища; підвищення антикорупційної спроможності органів інституцій публічної влади та їх очільників у протидії корупції.

Обґрунтовується, що заборона укладати трудові договори (контракти), вчиняти правочини чи представляти інтереси будь-якої особи у справах після припинення діяльності не в усіх випадках прямо стосується легітимної мети самого антикорупційного обмеження, оскільки, може бути відсутній корупційний мотив та конфлікт публічного і приватного інтересів.

Виокремлюються наступні чинники, які можуть свідчити, що дія заборони ч. 2 ст. 26 Закону України «Про запобігання корупції» відповідає легітимній меті: конфлікт інтересів носить реальний, а не потенційний характер; обставини, характер стосунків чи неординарність ситуації дозволяють екс-посадовцю використовувати службову інформацію або інші можливості своєї колишньої посади на службі як єдиний засіб покращення становища роботодавця чи іншого суб'єкта, у партнерських стосунках із яким у особи є спільний інтерес.

Визначено законодавчі форми виключень із застосування заборони на одержання пільг, послуг і майна для органів державної влади та місцевого самоврядування: випадки, визначені законом (благодійна допомога, пожертвування, меценатство), які особливим чином стосуються соціально та культурно орієнтованих суб'єктів, які реалізують державну політику в зазначеній сфері; випадки, визначені у міжнародних договорах, згода на які надана Верховою Радою України; отримання міжнародної технічної допомоги.

Ключові слова: антикорупційні обмеження, конфлікт інтересів, благодійна допомога, етика, публічна діяльність, органи публічної влади.

Вступ

Нова система антикорупційного законодавства розширює існуючий перелік обмежень з метою посилення ефекту протидії корупційним проявам у всіх сферах публічно-владної діяльності. Досягнення стану антикорупційного несприйняття засобами норма-

тивного регулювання є недостатнім. Тому інтеграція обмежуваних правил потребує більш широкого впливу. У порівнянні із попереднім законодавством про боротьбу із корупцією, помітними є розширення антикорупційних стандартів поза сферою професійної діяльності, тобто після закінчення строку виконання функцій держави. Обмеження торкнулися юридичних осіб як приватного так і публічного права. Таким чином з'явились непрямі заходи, які опосередковано покликані здійснити превенцію корупційних чинників. Оскільки вивчення системи антикорупційних обмежень та заходів реалізації антикорупційних норм залишилося поза межами інтересу вчених та правників, предмет даного дослідження є актуальним та необхідним питанням в сучасній системі антикорупційного правового регулювання.

Проблематика заборон та обмежень досліджувалася не тільки в площині антикорупційного регулювання. До розмежування та вивчення таких категорій підходили вчені при дослідженні й інших видів правових відносин. Слід згадати праці Камишанського В.П., Кожевникова В.О., Малько А.В., Мельника Г.М., Петренка О.А., які аналізували зміст категорій «обмеження», «заборона», що має важливе значення в контексті опрацювання непрямих актикорупційних обмежень. У той же час, специфіка досліджуваної теми вимагає нових підходів та сучасних бачень в реаліях державно-правових реформ сьогодення.

Мета статті – дослідити сучасний стан та запропонувати шляхи удосконалення адміністративно-правового урегулювання та здійснення непрямих антикорупційних обмежень в розрізі аналізу заборони на одержання пільг, послуг, майна та обґрунтування обмежень після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу

Система антикорупційного законодавства дозволяє виокремити перелік усіх видів антикорупційних обмежень. Їх можливо класифікувати на наступні групи, виходячи з назви таких обмежень:

1) вимоги щодо: прийняття антикорупційної програми; поведінки осіб, додержання вимог закону та етичних норм поведінки; пріоритету публічних інтересів; дотримання етичних правил поведінки; політичної нейтральності; неупередженості; компетентності і ефективності; нерозголошення інформації; утримання від виконання незаконних рішень чи доручень; подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та дотримання інших заходів фінансового контролю; проведення спеціальної перевірки; прозорості та доступу до інформації; превентивних заходів запобігання корупції у діяльності юридичної особи;

2) заборони на: одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування;

3) обмеження щодо: використання службових повноважень чи свого становища; одержання подарунків; сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності; після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування; спільної роботи близьких осіб [9]. Натомість зазначену класифікацію можливо здійснити й за іншими критеріями. Наприклад, у ст. 22 Закону України «Про запобігання корупції», міститься заборона використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб…[9]. Враховуючи зазначену нормопроекту техніку, реальну класифікацію заборон, обмежень та вимог здійснити складно.

Втім для коректного правозастосування, теоретичне розмежування вимог, заборон та обмежень з точки зору їх характеру впливу на публічно-владну діяльність суб'єктів, що підпадають під антикорупційне законодавство, є важливим питанням.

У правовій літературі близькими за змістом є терміни «обмеження» та «заборони». Інколи авторами вивчаються ці терміни у парі [6]. Аксіомою є твердження, що права одних осіб закінчують там, де вони посягають на свободи інших. Влучним є міркування Кожевникової В. О. про те, що обмеження – це зменшення матеріального змісту права, таким чином обмежити можна право, а визна-

чити – межу дозволеного права [5, с. 19]. У свою чергу, коректним є думка О.А. Петренко про те, що категорія «заборона» свідчить про імперативний характер правовідносин, у яких вона застосовуються [8]. На думку В. П. Камишанського, заборона покладає на громадянина обов'язок не здійснювати певних дій. Разом із тим, заборона спрямована на недопущення дій, здатних завдавати шкоду окремій особистості або суспільству в цілому [3, с.177]. Що стосується антикорупційних заборон, то їх мета пов'язана із дією чинників на прозорість, інституційну спроможність та ефективність публічної служби та виконання її функцій. Окрім цього, заборони спрямовані на мінімізацію умов, які сприяють вчиненню корупційних правопорушень шляхом створення правових, управлінських бар'єрів.

Варто зауважити, що заборони та обмеження, що застосовуються до публічних осіб є легітимними в правовій державі навіть незважаючи на те, що їх втручання в суб'єктивні права є досить відчутними для суб'єктів. Втім, навіть такі обмеження та заборони мають свої межі і це яскраво зазначено в рішенні Конституційного Суду України у справі про так зване «незаконне збагачення». Так, у справі № 1-135/2018(5846/17) КСУ дійшов висновку, що ст.368-2 Кримінального кодексу України суперечить юридичній визначеності як складовій принципу верховенства права, закріпленого у ст. 8 Конституції України, оскільки законодавче формулювання складу такого злочину, як незаконне збагачення, не може: покладати на особу доводити свою невинуватість; надавати стороні обвинувачення право вимагати від особи докази законності підстав набуття нею у власність активів; уможливлювати притягнення особи до кримінальної відповідальності лише на підставі відсутності підтвердження доказами законності підстав набуття нею у власність активів [12].

У статті 26 Закону України «Про запобігання корупції» серед заходів запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням міститься обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування [9].

Суб'єктами зазначеного обмеження є перелік осіб, визначених у п. 1 ч.1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» як таких, що безпосередньо реалізують функції держави та місцевого самоврядування. Зокрема, не поширюються вимоги даної статті на осіб: які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інших осіб, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією; кандидатів на пост Президента України та кандидатів у народні депутати України [9]. Тобто, законодавцем цілком обґрунтовано виключено серед категорій тих осіб, які прямо не виконують функції держави. Уявляючи протилежну ситуацію, важко встановити доцільність застосування обмежень до співробітників юридичної особи публічного права, які позбавлені контрольно-наглядових та будь-яких адміністративно-примусових функцій.

У той же час, незрозумілим виглядає термінологічна плутанина понять «обмежень» та «заборон». Як зазначалося вище, їх зміст є різним, виходячи із ступеня тягаря обтяжень. На наш погляд, їх співставлення необхідно розуміти як загальне до спеціального: обмеження стосується трудової діяльності суб'єкта, а заборона проявляється у формах, які кореспонденті підпунктам 1, 2, 3 ч. 1 ст. 26 Закону:

перша – укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами – підприємцями;

друга – розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом;

третя - представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах) [9].

Щодо першої та третьої форми є умови настання дії заборон, а саме: (1) якщо публічна особа протягом року до дня припинення вико-

нання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювала повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб - підприємців; (2) якщо іншою стороною є орган, підприємство, установа, організація, в якому (яких) вони працювали на момент припинення зазначеної діяльності [9]. Третя форма не пов'язана із окремими суб'єктами приватного права, а діє загалом як вимога до екс-публічної особи.

Наявність конкретного зв'язку публічної особи, яка припинила службову діяльність із її інтересами щодо юридичних та фізичних осіб приватного права обумовлене виникненням конфлікту інтересів, що може ініціювати ризики неправомірного використання службової інформації, зв'язків із колишніми колегами стосовно конкретного приватного суб'єкта для покращення його становища.

Акцент на методі чи способі досягнення неправомірного покращення приватного учасника відносин із владною інституцією не має значення. Більше того, особа, яка припинила публічну діяльність, за різних обставин може або покращити, або погіршити фінансово-майнове, економічне чи іншого роду становище суб'єкта приватного права.

Два види строків мають місце при дотриманні обмеження після звільнення: безстроковість та один рік.

Правові наслідки недотримання заборони, встановленої у ч. 2 ст. 26 Закону України «Про запобігання корупції», зокрема, це стосується правочинів у сфері підприємницької діяльності, вчинених з порушенням вимог можуть бути визнані недійсними. У разі виявлення порушень Національне агентство з питань запобігання корупції звертається до суду для припинення трудового договору (контракту), визнання правочину недійсним [9].

Як слідує із практики, застосування Національним агентством із запобігання корупції (далі – НАЗК) санкцій на припинення трудового договору не є поширеним явищем. Так, у 2019 році було складено лише один протокол за незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень за ст. 172-8 КпАП України (це становить менше 1% від загальної кількості протоколів про адміністративні правопорушення), а у 2017 та 2018 роках протоколи за цією статтею не складалися [2, с. 33].

Окрім зазначених форм наслідків за недотримання заборон після припинення публічної трудової роботи, статтею 26 Закону України «Про запобігання корупції» не передбачається персональної відповідальності публічних осіб за недотримання вказаних антикорупційних обмежень.

Так, ст. 172-8 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) встановлено адміністративну відповідальність за незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень у вигляді штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [4]. Хоча аналіз суб'єктів адміністративної відповідальності корелюється із суб'єктами, антикорупційні вимоги на яких поширюються ст. 26 Закону України «Про запобігання корупції», на перший погляд, незрозумілими є межі строкової охопленості дією складу адміністративного правопорушення, зокрема, на відносини після припинення виконання повноважень. Таке міркування має місце з позиції того, що оскільки ст. 172-8-1 КУпАП встановлено окремий вид відповідальності за порушення встановлених законом антикорупційних обмежень протягом року з дня припинення повноважень члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, щодо укладення трудових договорів (контрактів) або вчинення правочинів у сфері підприємницької діяльності з суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та/або комунальних послуг, діяльність якого ліцензується Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг [4]. Із логіки законодавця слідує, що елементи складу правопорушення, визначені ст. 172-8 КУпАП є загальними по відношенню до ст. 172-8-1 КУпАП та охоплені родовими особливостями Глави 13-А КУпАП під назвою «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією». Тому, суб'єктом правопорушення згідно ст. 172-8 КУпАП є, серед інших, особи встановлені в примітці, а саме, особи, зазначе-

ні у п.1 ч.1. ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» без вказівки на поширення дії складу правопорушення *після припинення публічних повноважень*. З іншого боку, п. 2 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про запобігання корупції» поширює свою діє лише на відносини, які виникли після припинення публічно-службової діяльності. Отже, порушення антикорупційної заборони щодо незаконного використання службової інформації не передбачає застосування жодного виду правових наслідків.

Із цього слідує, що КУпАП потребує встановлення окремого виду відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане із незаконним використанням інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Суб'єкт зазначеного правопорушення повинен бути спеціальним по відношенню до суб'єкта адміністративного правопорушення у ст. 172-8 КУпАП.

Іншим правовим засобом врегулювання непрямих антикорупційних обмежень є встановлення прямої заборони на одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування (ст. 54 Закону України «Про запобігання корупції») [9].

На відміну від обмеження після припинення публічної діяльності, суб'єктами заборони одержання пільг є державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування. Орган державної влади чи місцевого самоврядування створюється державою для виконання її функцій, а тому його діяльність не може виходити за межі виконавчо-розпорядчої мети. Втім орган влади не може знеособлено приймати участь у відносинах. Тому принципово важливо з адміністративно-правової точки зору встановити суб'єкта належного за дотримання такої заборони.

Політико-правова природа представництва в сфері державного управління має різний характер, залежно від факторів статусу, структури, повноважень, колегіальності прийняття рішень тощо. Згідно з ч. 2 ст. 2 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» міністерства діють за принципом єдиноначальності. Інші центральні органи виконавчої влади діють за принципом єдиноначальності, якщо інше не передбачено законом [11]. Принцип єдиноначальності передбачає одноособову відповідальність за діяльність структурного елементу публічної влади – державного органу. Керівник реалізує найвищу політичну волю і володіє правом самостійно приймати рішення з усіх основних питань компетенції цього органу.

Разом з цим, суб'єктами, на яких поширюється антикорупційна заборона, є керівники органів влади та місцевого самоврядування, особи, яким делеговано право представляти інституцію у взаємодії із суб'єктами приватного права, інші особи, межі компетенції яких утворюють питання підписання угод про співпрацю.

Г.М. Мельник у розроблених методичних рекомендаціях запобігання і виявлення корупції в місцевих державних адміністраціях, з посиланням на ч. 2 ст. 54 Закону України «Про запобігання корупції», вказує, що незаконне одержання від фізичних, юридичних осіб безоплатно грошових коштів або іншого майна, нематеріальних активів, майнових переваг, пільг чи послуг за наявності підстав тягне за собою відповідальність відповідних посадових осіб державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування [7, с.29].

Не охоплюється межами зазначеної заборони одержання цінностей, майна за вартість меншу або більшу, ніж ринкова. Зазначене діяння потребує кваліфікації як правопорушення, пов'язане із розкраданням або перевищенням службових повноважень, конфліктом інтересів.

Діяння щодо безоплатності отримання майна, послуг, цінностей за певних обставин можуть стати предметом розслідування злочинів, таких як: легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 209 Кримінального кодексу України), умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (ст. 209-1 Кримінального кодексу України) тощо.

Загалом, аналіз законодавства про запобігання корупції та Кодексу України про адмі-

ністративні правопорушення дає можливість констатувати відсутність персоніфікованої відповідальності за недотримання зазначеної заборони в межах антикорупційних приписів, що є певним недоліком.

Реалізація вимог статті 54 Закону відбувається в межах повноважень НАЗК, а саме, шляхом проведення аналізу стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції (п. 1 ч. 1 ст. 11 Закону).

Виключення із заборони, встановленої в ст. 54 Закону, стосуються суб'єктного складу. Виключенням стали юридичні особи публічного права, державні, комунальні підприємства, господарські товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі та інші.

Одним із виключень залучень інших джерел фінансування є місцеві адміністрації. Так, згідно зі ст. 47 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» фінансове забезпечення місцевих державних адміністрацій здійснюється за рахунок Державного бюджету України [10].

Термін «трансферти», що використовується в бюджетному процесі, означає безоплатність та безповоротну основу коштів для органів влади та місцевого самоврядування, від, в тому числі, міжнародних організацій [1].

Незважаючи на цілком зрозумілий антикорупційний ефект від впровадження обмежень фінансування владних інституцій із сторонніх джерел, стан грошово-фінансового забезпечення державного управління та врядування на місцях вимагає залучення додаткових ресурсів, особливо це стосується соціально та культурно-орієнтованих суб'єктів реалізації державної політики. В даному випадку, для уникнення корупційних ризиків, пов'язаних із безоплатністю отримання ресурсів чи послуг, спеціальним законодавством, підзаконними нормативним активами та іншими джерелами функціонування суб'єктів державної влади повинно бути передбачено:

- джерела та порядок фінансування поза державними асигнуваннями;

- обов'язок поширення відомостей про безоплатне фінансування у публічних звітах: розміри, сфери використання, уповноважених посадових осіб за реалізацію таких коштів.

Висновки

1. За результатами проведеного аналізу, можна запропонувати наступну класифікацію системи антикорупційних заборон, виходячи із назв обмежень на: вимоги, заборони та обмеження.

2. Легітимна мета непрямих антикорупційних обмежень полягає у :

- забезпеченні ефективності, прозорості, інституційної спроможності та ефективності публічної служби, виконання її функцій;

- мінімізації умов, які сприяють вчиненню корупційних правопорушень шляхом створення формальних, процесуальних бар'єрів;

- підвищенні антикорупційної культури та етики публічних осіб та державних службовців;

- усуненні факторів виникненням конфлікту інтересів, які можуть ініціювати ризики неправомірного використання службової інформації, зв'язків із колишніми колегами стосовно конкретного приватного суб'єкта для покращення його становища;

- підвищенні антикорупційної спроможності органів інституцій публічної влади та їх очільників у протидії корупції.

3. Заборона укладати трудові договори (контракти), вчиняти правочини чи представляти інтереси будь-якої особи у справах після припинення діяльності не в усіх випадках прямо стосується легітимної мети самого антикорупційного обмеження, оскільки, може бути відсутній корупційний мотив та конфлікт публічного і приватного інтересів.

Література

1. Бюджетний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17

2. Звіт про діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції за 2019 рік // Національне агентство з питань запобігання корупції, 15 квітня 2020 року. – [URL] : https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/Zvit-NAZK-za-2019-rik-15.04.2020.pdf

3. Камышанский В. П. Ограничения права собственности : дис. … д-ра юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / В. П. Камышанский. – СПб., 2000. – С. 177.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) : Кодекс України; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10

5. Кожевникова, В. О. Співвідношення правової категорії «обмеження» з іншими правовими категоріями у праві. Підприємництво, господарство і право, №1, (2018). - С. 18-21.

6. Малько А. В. Стимулы и ограничения в праве. Теоретико-информационный аспект / А. В. Малько. – Саратов : Изд-во СГУ, 1994. – С. 59.

7. Мельник Г.М. Методичні рекомендації запобігання і виявлення корупції в місцевих державних адміністраціях, 2016. – [URL] : https://dnipr.kyivcity.gov.ua/files/2016/8/25/metodmaterial.pdf

8. Петренко, О. А. Поняття та сутність заборон у трудовому праві. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Право, 2015, №1 (2). – С. 213-220.

9. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1700-18

10. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/586-14

11. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/3166-17

12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 368-2 Кримінального кодексу України : Рішення Конституційного суду України від 26.02.2019 № 1-р/2019 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/v001p710-19

SUMMARY

In this articles is examined the legal regulation of such types of indirect anti-corruption restrictions as requests for services, services, property and restrictions after registration of activities related to the functions of the state, local government on a detailed analysis of their theoretical foundations and practical implementation in the state anti-corruption agency.

The legitimate purpose of indirect anti-corruption restrictions is highlighted: ensuring the efficiency, transparency, institutional capacity and efficiency of the public service, the performance of its functions; minimization of conditions conducive to the commission of corruption offenses by creating formal, procedural barriers; raising the anti-corruption culture and ethics of public figures and civil servants; elimination of factors arising from conflicts of interest, which may initiate risks of misuse of official information, connections with former colleagues in relation to a particular private entity to improve its situation; increasing the anti-corruption capacity of public institutions and their leaders in combating corruption.

It is argued that the prohibition on concluding employment contracts (contracts), making transactions or representing the interests of any person in cases after termination of activity does not in all cases directly relate to the legitimate purpose of the anti-corruption restriction itself, as there may be no corruption motive and conflict of public and private interests.

The following factors are distinguished, which may indicate that the prohibition of Part 2 of Art. 26 of the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption" corresponds to a legitimate purpose: the conflict of interests is real, not potential; Circumstances, the nature of the relationship or the unusualness of the situation allow the ex-official to use official information or other opportunities of his former position in the service as the only way to improve the position of the employer or other entity in which the person has a common interest.

Are defined the legislative forms of exceptions to the ban on obtaining benefits, services and property for public authorities and local governments: cases defined by law (charitable assistance, donations, patronage), which are particularly relevant to socially and culturally oriented entities that implement state policy in this area; cases specified in international agreements approved by the Verkhovna Rada of Ukraine; receiving international technical assistance.

Key words: anti-corruption restrictions, conflict of interests, charitable assistance, ethics, public activity, public authorities.